

Vastaus kirjalliseen kysymykseen maksuhäiriömerkinnän säilymisestä rekisterissä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Ritva Elomaan/ps ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 207/2019 vp:

Onko hallituksen mielestä perusteltua muuttaa lainsäädäntöä siten, että maksuhäiriömerkintä poistuu rekisteristä nykyistä nopeammin sellaisissa tapauksissa, joissa merkinnän aiheuttanut saatava on maksettu kokonaan pois?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Luonnollisten henkilöiden maksuhäiriömerkintöjen säilytysaikaa luottotietorekisterissä on nykyisessä luottotietolaissa (527/2007) lyhennetty sitä ennen voimassa olleista säilytysajoista. Lyhentäminen on koskenut erityisesti sellaisia tilanteita, joissa maksuhäiriömerkinnän kohteelle ei ole sen rekisteröintiaikana tullut uusia maksuhäiriömerkintöjä. Voimassa olevan lain mukaan maksuhäiriömerkintä voidaan nopeimmillaan poistaa kahden vuoden kuluttua merkinnän tekemisestä (luottotietolain 18 §:n 1 mom. 5 ja 6 kohta sekä 2 mom.). Tarkoituksena on näin ollut kannustaa maksuhäiriömerkinnän saanutta hoitamaan maksuvelvoitteensa, kun maksukäyttäytyminen vaikuttaa maksuhäiriömerkinnän säilytysaikaan. Samalla maksuhäiriömerkintä antaa mahdollisimman oikean kuvan rekisteröidyn sitoumusten hoitokyvystä. Luottotietorekisteriin talletettujen maksuhäiriötietojen säilytysajoissa on pyritty ottamaan huomioon sekä maksuhäiriömerkinnän saaneen henkilön tilanne, että myös asiakkaan luottotietoja käyttävän tahon näkökulma.

Luottotietolain 28 §:ssä säädetään siitä, milloin yrityksen luottotiedot on viimeistään poistettava luottotietorekisteristä. Myös luottotietorekisteriin talletettujen yritysten maksuhäiriömerkintöjen säilytysaikoja on voimassa olevassa luottotietolaissa lyhennetty siitä, mitä ne olivat ennen kyseisen lain voimaantuloa. Tarkoituksena on mahdollistaa merkintöjen säilytysaikojen lyhentäminen sellaisissa tapauksissa, joissa maksuhäiriö on ollut tilapäisluonteinen. Maksuhäiriömerkintöjen säilyttämistä luottotietorekisterissä määrätyn ajan senkin jälkeen, kun tämän merkinnän aiheuttanut maksu on hoidettu, on pidetty tarpeellisena muun muassa luottokelpoisuuden arviointiin liittyvien näkökohtien vuoksi.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 207/2019 vp

Oikeusministeriö on teettänyt positiivisia luottotietoja koskevan järjestelmän perustamisesta selvityksen, joka julkaistiin syyskuussa 2018 (Selvitys positiivisia luottotietoja koskevan järjestelmän edellytyksistä, oikeusministeriön selvityksiä ja ohjeita 26/2018). Selvityksessä ehdotetaan perustettavaksi positiivinen luottotietorekisteri, joka muodostuisi yhtäältä kuluttajille myönnettyjä luottoja koskevista tiedoista ja toisaalta luotonhakijoiden tuloja koskevista tiedoista. Useimmissa selvityksestä saaduissa lausunnoissa positiivisen luottotietojärjestelmän perustamista pidettiin tarkoituksenmukaisena erityisesti ylivelkaantumisen hillitsemiseksi. Suuri osa lausunnonantajista kuitenkin samalla katsoi, että järjestelmän perustaminen edellyttää perusteellista jatkovalmistelua.

Pääministeri Antti Rinteen hallitusohjelman mukaan positiivinen luottotietorekisteri otetaan käyttöön hallituskauden aikana, ja samalla lyhennetään maksuhäiriömerkintöjen kestoaikaa. Oikeusvaltion kehittämisen ja sisäisen turvallisuuden ministeriryhmä päätti torstaina 24.10, että ryhdytään valmistelemaan julkisen sektorin ylläpitämää positiivista luottotietorekisteriä. Rekisteri tulee sisältämään ihmisten luottotietoja, ja sen vuoksi vahva tietosuoja on ensisijaisen tärkeää. Valmistelussa selvitetään myös mahdollisuutta ottaa rekisteri käyttöön vaiheittain siten, että tarvittava lainsäädäntö on voimassa hyvissä ajoin ja että rekisteri ainakin kuluttajaluottojen osalta voitaisiin ottaa käyttöön kevään 2023 aikana.

Positiivisen luottotietorekisterin käyttöönotto voi vaikuttaa siihen, mitä negatiivisia tietoja luottotietorekisteriin olisi merkittävä ja kuinka kauan niitä olisi perusteltua säilyttää. Positiivisen luottotietorekisterin käyttöönoton yhteydessä on näin ollen myös mahdollista tarkastella maksuhäiriömerkintöjen säilytysaikoja.

Helsingissä 1.11.2019

Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson